

Utbildningsinspektion i Lillestadskolan och Linden särskola

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan/rektorsområdet.....	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av utbildningsresultaten.....	3
Bedömning av verksamheten	4
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen.....	6

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Lillestadsområdet den 29-30 november 2005. I området finns Lillestadskolan, grundskola F–6 och Linden, särskola F–6. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och skolorna, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolorna som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I skolorna intervjuades rektorer och företrädare för personal, elever och föräldrar. Eleverna intervjuades både av Skolverkets inspektörer och av representanter från Elevorganisationen som deltog i inspektionen. Inspektörerna och representanterna från Elevorganisationen besökte lektioner i flertalet årskurser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Lillestadskolan /Linden	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	147
Förskoleklass	35
Grundskola	212
Särskola	34

Grundskolan har 247 elever i årskurs F–6. På skolan finns också en kommunövergripande språkklass för barn mellan sex och nio år med språkstörning. Elever och personal arbetar i arbetslag, och klasserna kommer från och med läsåret 2006/07 att vara ålderhomogena. Andelen elever med utländsk bakgrund är mycket liten. I anslutning till skolan finns språkförskola och fritidshem. Skolan har en vänskola i Kenya och är certifierad Grön Flagg-skola.

Särskolan har 34 elever i åldersblandade klasser årskurs 1–7. Dessa elever kommer från hela Växjö kommun. Två av klasserna består av autistiska barn, varav några endast kommunicerar med bilder. Ett antal elever har utländsk bakgrund. I anslutning till skolan finns tre fritidshemsavdelningar, varav två med inriktning autism.

Skolorna ligger intill varandra med gemensam skolgård och matsal. Byggnaderna är från 1960-talet, och de har renoverats och byggts till i omgångar. Fritidshemsverksamheten ligger delvis i lokaler utanför skolområdet. Skolorna ligger i norra delen av Växjö i ett område med både småhusbebyggelse och hyreslägenheter, och nära ett naturområde.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningarna vid Lillestadskolan/Linden och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga skolförfattningar.

Inspektörerna har på Lillestadskolan/Linden mött trygga elever som trivs på sina skolor och i skolbarnsomsorgen. Båda skolformerna bedriver ett gediget värdegrundsarbete som har god förankring bland personal, elever och föräldrar i de båda skolorna. På båda skolorna råder en god arbetsro och skolorna är goda miljöer för lärande. Inspektörerna bedömer utifrån observationer och intervjuer att kunskapsresultaten på båda skolorna är goda utifrån elevernas förutsättningar. Skolorna arbetar aktivt med att på olika sätt närma de två skolformerna till varandra. Arbetet med Grön Flagg är ett gott exempel på hur de båda skolorna gemensamt arbetar med övergripande läroplansmål och gör eleverna delaktiga utifrån ålder och mognad. Tillgången till utbildad personal är god, och skolorna strävar aktivt efter att tillvarata personalens olika utbildning och kompetens.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- Analys och bedömning av kunskapsresultat och uppföljning av elevernas kunskapsresultat bör förbättras i alla ämnen i grundskolan.
- Informationen till elever och föräldrar om målen för utbildningen bör förbättras, t.ex. i samband med utvecklingssamtal i grundskolan.
- Formerna för elevens val i grundskolan bör utvecklas så att eleverna ges möjlighet till fördjupning och breddning i olika ämnen.

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanerna för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, avsnitten 2.1 och 2.2.

Elever, personal och föräldrar anser att det råder en god stämning på skolorna, och skolornas litenhet ses som en fördel. Barnen känner varandra väl genom ett faddersystem. Genomförda trivselenkäter visar att elevernas trivsel är hög, och mobbning mycket sällsynt. Eleverna utvecklar förståelse och acceptans för olikheter, och lär sig att ta ansvar utifrån ålder och mognad. Särskolans elever får regelbundet redovisa vad de lärt sig för varandra och för grundskolans elever, vilket stärker deras självkänsla och lust att lära. God arbetsro råder i båda skolformerna.

Elevernas kunskapsutveckling följs bland annat genom läsutvecklingsschema (LUS) och nationella prov i årskurs 5, som ibland även genomförs av elever inskrivna i särskolan. Kunskapsresultaten är enligt personalen i grundskolan goda, något som också bekräftas vid inspektörernas observationer och intervjuer. Personalen i särskolan anser att eleverna når goda resultat utifrån sina individuella behov och förutsättningar. Pedagogerna i språkklasserna anser att eleverna gör goda framsteg i sin språkliga utveckling genom det systematiska arbete som bedrivs. De sammanställningar av resultaten på de nationella proven som redovisas i grundskolans kvalitetsredovisning över tid stämmer dock inte, och skolan hade vid inspektionen påbörjat ett arbete för att se över detta. Vid inspektionen fanns inte något utarbetat system för att dokumentera elevernas kunskapsutveckling i alla ämnen, och båda skolorna har påbörjat ett arbete med att ta fram individuella utvecklingsplaner och utveckla arbetet med kunskapsuppföljningar inom såväl grundskola som särskola. Elever och föräldrars kännedom om målen för utbildningen är vaga. Målen för de olika ämnena brukar inte presenteras vid utvecklingssamtal, och oftast presenteras enbart elevernas resultat i svenska och matematik.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att skolornas resultat av arbetet med normer och värden är mycket goda. Kunskapsresultaten är goda, men analys och bedömning av resultat samt uppföljning av elevernas kunskapsutveckling i alla ämnen bör förbättras. Informationen till elever och föräldrar om målen för utbildningen bör förbättras.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och i andra författningar för respektive skolform.

Skolornas arbetsplaner anger hur skolorna under läsåret skall arbeta med de prioriterade nationella och lokala målen. De båda skolorna arbetar aktivt för att skapa en god miljö för lärande genom ett väl utbyggt förebyggande arbete, som t.ex. regelbundna trygghetsövningar och kompissamtal. Skolorna har ett antimobbningsteam, och kamratstödjare finns i varje klass. På rasterna anordnas organiserade uteaktiviteter som personalen håller i. Pensionärer arbetar som extra rastvärdar, och skolorna samverkar med idrottsföreningar som anordnar aktiviteter för eleverna. Samarbete sker mellan grundskolan och särskolan, t.ex. genom att både särskoleelever och grundskoleelever ingår i faddergrupper. Eleverna i grundskolan får lära sig hur eleverna i särskolan arbetar genom att vara med på lektioner i särskolan. Skolorna anordnar gemensamma aktiviteter som t.ex. dans och storsamlingar, och elevråd, matråd och miljøråd är gemensamma för de båda skolorna. Intervjuade föräldrar i grundskolan och särskolan är nöjda med verksamheten och upplever att kontakterna mellan skolan och hemmen fungerar väl. Pedagogerna i språkklasserna och i särskolan har täta kontakter med hemmen, bland annat genom kontaktböcker. Föräldrar kontaktas i ett tidigt skede vid fall av kränkning. Skolhälsovård erbjuds genom en skolsköterska och skolläkare för respektive skolform.

Eleverna tränas att arbeta i demokratiska former och att fatta beslut genom klassråd och i de olika skolövergripande råden. Alla elever på Lillestadskolan skall ha varit representerade i elevrådet någon gång innan de slutar på skolan. Elevrådet har varit delaktigt i att ta fram trivseregler och har påverkat skolgårdens utformning. Intervjuade elever anser att de vuxna lyssnar på dem. Eleverna utvärderar skolarbetet och trivseln fortlöpande under läsåret, och eleverna anser att dessa utvärderingar ligger till grund för förändringar. Miljö- och hälsoarbetet med Grön Flagg är ett gott exempel på hur eleverna i både grundskola och särskola arbetar med läroplanens övergripande mål och görs delaktiga i planeringen av de ingående temana. Eleverna i grundskolan tar ansvar för detta arbete genom att t.ex. informera och redovisa i de olika klasserna. Eleverna i särskolan kan påverka sitt individuella arbetsschema. De tränas i att ta ansvar för sitt skolarbete, att uttrycka sig och att redovisa för andra. Särskolan har en killgrupp som syftar till att stärka elevernas självkänsla, t.ex. genom filmproduktion som gör att eleverna kan se resultat av sitt arbete.

Verksamheten i förskoleklassen ger utrymme för såväl fri lek och skapande som skolförberedande verksamhet. Personalen på fritidshemmen arbetar i skolorna, och verksamheten i skola och skolbarnsomsorgen ses som en helhet. Fritidshemmen kompletterar skolan genom att erbjuda planerad verksamhet som t.ex. regelbundna biblioteksbesök och utflykter.

Vid inspektörernas besök arbetade eleverna med varierade arbetssätt inom såväl grundskolan som särskolan. Eleverna på båda skolorna ges möjlighet att arbeta skapande och med olika uttrycksformer. Särskolan Linden har gjort särskilda satsningar på de praktisk-estetiska ämnena. Inspektörerna såg vid besöket goda

exempel på uppgifter insatta i ett meningsfullt sammanhang, som t.ex. brevskrivning till en vänskola i Kenya och reseplaneringar på Lillestadskolan, samt förberedelser för studiebesök och produktion av en informationsfilm om särskolan på Linden. I grundskolan finns bearbetningar av kursplanernas mål i svenska och matematik, och skolan har påbörjat ett arbete kring kursplanemålen som ett led i arbetet med individuella utvecklingsplaner, men personalen upplever ett behov av fortbildning i detta arbete. Vid utvecklingssamtal sätts individuella mål upp för eleven. Angående kunskapsuppföljning och målkännedom, se tidigare avsnitt. Skolan har tillsammans med mottagande 7–9-skola utarbetat goda överlämnanderutiner.

Intervjuade elever och föräldrar anser att det går att få god hjälp när så behövs. Grundskolan har rutiner för identifiering av elever i behov av stöd genom t.ex. Läsutvecklingsschema, LUS, och olika diagnoser. Stöd ges både inom klassens ram och genom skolans två speciallärare samt talpedagoger. Verksamheten i språkklasserna är anpassad efter elevernas individuella förutsättningar, och bygger mycket av verksamheten på sång och ramsor. Eleverna i särskolan ges möjlighet till individuellt stöd vid behov. Åtgärdsprogram upprättas av ansvarig pedagog eller av speciallärare. Det finns framtagna rutiner för elevvårdsarbetet, som enligt intervjuerna med personalen dock kan behöva ses över och göras mer kända. Skolpsykologen och skolsköterskan erbjuder handledning för personalen. Speciallärarna kan utnyttjas konsultativt av andra lärare vid behov. Kommunens specialpedagogteam utgör en resurs för personalen, men har hittills inte utnyttjats. Ingen elev bedömdes vid inspektionen vara i behov av stöd i form av studiehandledning på modersmålet. I intervjuerna framkommer dock viss osäkerhet om i vilken utsträckning sådant stöd kan erbjudas i språkklasserna och i särskolan.

Grundskolan och särskolan leds av två rektorer med lärarutbildning och tidigare erfarenhet av skolledarskap. De tillträdde sina tjänster i januari 2005, i samband med kommunens omorganisation. De ingår i en ledningsgrupp som leds av en förskolerektor tillika resultatenhetschef. Ytterligare en rektor ingår i teamet. Rektorn för särskolan är också rektor för Resursskolan Sofieberg med tillhörande korttidsboende. De båda rektorerna deltar i ledarskapsutbildningar av olika slag. Grundskolan har en ledningsgrupp med en personalrepresentant för varje arbetslag som utgör informationslänkar mellan personal och skolledning. En av lärarna i särskolan har en deltidstjänst som kommunens konsulent i särskolefrågor, med uppdrag att bland annat informera om särskoleverksamhet på skolor med individintegrerade elever.

De båda rektorerna strävar efter att ytterligare närma grundskolan och särskolan till varandra, och en arbetsgrupp med personalrepresentanter har tillsatts för att bland annat diskutera förändringar kring lokalanvändning och fritidshemsverksamhet för ändamålet. Pedagogiska diskussioner förs regelbundet i arbetslagen och vid gemensamma träffar med grundskolans och särskolans personal. Utvärderingar av verksamheten görs regelbundet i såväl skola som skolbarnsomsorg, vilka ligger till grund för kvalitetsredovisningarna. Kvalitetsredovisningarna följer Växjö kommuns anvisningar och tas fram i samråd med personalen. Redovisningarna innehåller prioriterade mål utifrån nationella och lokala styrdokument, resultat och anger åtgärder för ökad måluppfyllelse. I det fortsatta arbetet skulle elevernas kunskapsresultat kunna få en mer framträdande roll.

Skolorna utnyttjar möjligheten att låta elever inskrivna i särskolan delta i undervisning i grundskolan och att låta elever i grundskolan delta i undervisning i särskolan. Dessa elever följer kursplanerna för den skolform de är inskrivna i.

Rektorn för grundskolan fattar beslut om placering i språkklasserna, som är en form av särskild undervisningsgrupp. Föräldrar ansöker om plats, oftast efter att barnen varit inskrivna i kommunens språkförskola, och efterfrågan på platser överstiger tillgången. Förvaltningen informeras om vilka elever som placeras i klasserna.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolorna bedriver ett aktivt arbete för att skapa en god miljö för lärande, utveckla respekt och ansvarstagande och förebygga kränkningar. Den pedagogiska verksamheten är varierad och av god kvalitet, och det finns goda möjligheter till stöd. Verksamheten inom särskolan erbjuder såväl omsorg som utmaningar för eleverna. Båda skolorna har en ledning som är förtrogen med verksamheten och tar ett övergripande ansvar för den pedagogiska utvecklingen på skolorna.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Bestämmelser finns i bl.a. skollagen.

Skolorna ger god information om sin verksamhet, bland annat genom sina respektive webbplatser. Det finns rutiner för information till vårdnadshavarna om elevers och föräldrars rättigheter vid inskrivning i särskolan. Skolbarnsomsorg erbjuds för elever i särskolan upp till 13 år. Ingen information ges om rätten till skolbarnsomsorg för grundskoleelever mellan 10-12 år.

Intervjuade lärare i grundskolan anser att eleverna ges möjlighet att nå målen för årskurs 5 i samtliga ämnen. Eleverna erbjuds tyska, franska, spanska och svenska/engelska som språkval. Inga elever deltog vid inspektionen i modersmålsundervisning. I intervjuerna framkom dock en osäkerhet om i vilken utsträckning elever och föräldrar i särskolan erbjuds sådan undervisning, och inspektörerna bedömer att detta kan behöva uppmärksammas.

Elevens val anordnas på grundskolan i huvudsak som "göra färdigt-tid". Inspektörerna bedömer att formerna för elevens val bör utvecklas så att eleverna ges möjlighet till fördjupning och breddning i olika ämnen. Avgifter i form av klasskassor förekommer på grundskolan. Avseende avgiftsfri utbildning, se kommunrapporten.

I båda skolformerna finns förskollärare, fritidspedagoger och lärare med utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver, och lärarna används på ett bra sätt utifrån sin ämneskompetens. Skolorna har också tillgång till personal med specialpedagogisk kompetens samt talpedagog. I grundskolan finns goda möjligheter till flexibla grupperingar av eleverna. I särskolan består arbetslagen runt eleverna av pedagoger och elevassistenter, och resurserna utnyttjas flexibelt för att möta elevernas olika behov av stöd. Flera i personalen har lång erfarenhet av att arbeta med barn med funktionshinder. Kompetensutvecklingen utgår från verksamhetens behov. Vid inspektionen deltog t.ex. särskolans pedagoger i en 5-poängskurs i bemötande, anordnad av universitetet i Växjö.

Lokaler och utrustning håller överlag god standard på skolorna, men personalen uttrycker att det tidvis kan bli trångt i Lindens fritidshemslokaler. En översyn av lokalanvändningen har initierats av skolledningen. Eleverna i särskolan har

mycket god tillgång till pedagogiskt material och datorer. Där finns också särskilda slöjdsalar och en filmstudio, vilket ger goda möjligheter till skapande och varierade arbetssätt. Möbleringen i Lindens klassrum inbjuder till både gemensamma aktiviteter och enskilt arbete med vuxenstöd för de elever som har behov av det. Särskolans lokaler har anpassats för elever med funktionshinder. Skolorna ligger intill ett skogsområde, och både skolgården och naturen används för både undervisning och lek. Skolbiblioteket ingår i projektet Modellbibliotek, som syftar till att förstärka bibliotekets roll som pedagogiskt verktyg och öka läsintresset. Eleverna besöker också regelbundet kommunbiblioteket.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att skolorna har god tillgång till utbildad personal som används utifrån sin kompetens. För eleverna inom språkklassen och på särskolan Linden finns särskilda resurser för att möta elevernas individuella behov. Resursanvändning och kompetensutveckling utgår från verksamhetens behov. Eleverna har god tillgång till pedagogiskt material och olika hjälpmedel. Formerna för elevens val bör utvecklas på grundskolan.

Datum	Ort
2006-03-20	Lund

Helena Plantin

Jan V. Nilsson